

iUSTUS

UPPLAGA 3

A stylized, black silhouette of a city skyline is positioned in the upper left quadrant of the cover. The skyline includes various building shapes, a church spire, and a few trees. The background is a solid purple color.

GRUNDLÄGGANDE INKOMST- SKATTERÄTT

Robert Pahlsson, Patrik Emblad,
David Kleist, Pernilla Rendahl
& Bo Svensson

GRUNDLÄGGANDE INKOMSTSKATTERÄTT

Tredje upplagan

ROBERT PÅHLSSON, PATRIK EMBLAD,
DAVID KLEIST, PERNILLA RENDAHL OCH
BO SVENSSON

§
iUSTUS
FÖRLAG

© Författarna och Iustus Förlag AB, Uppsala 2025
Upplaga 3:1
ISBN 978-91-7737-295-0
Produktion: eddy.se ab, Visby 2025
Omslag: John Persson
Förlagets adress: Box 1994, 751 49 Uppsala
Telefon: 018-65 03 30
Webbadress: www.iustus.se, e-post: kundtjanst@iustus.se
Printed by Eurographic Group, 2025

Innehållsöversikt

Förord	19
Förord till tredje upplagan	21
Förkortningar	23
1 Introduktion	25
2 Skatterättslig reglering och regelhierarki	42
3 Inkomstskatterättens källor och principer	56
4 Inkomstlagen och skatteberäkningen	70
5 Skattskyldighet för fysiska och juridiska personer	81
6 Allmänna regler om skatteplikt och avdragsrätt	93
7 Inkomst av tjänst	102
8 Inkomst av kapital	127
9 Inkomst av näringsverksamhet	209
10 Fåmansföretag och deras ägare	291
11 Företagsöverlåtelser, koncernbidrag och omstruktureringar	312
12 Särskilda skattesubjekt	351
13 Internationell skatterätt	358
14 Skatteförfarandet	376
15 Tolkning av skattelag	401
16 Skatterättens eviga kringgåendeproblem	423
Litteratur	439
Rättsfallsregister	447
Sakregister	453

Innehållsförteckning

Förord 19

Förord till tredje upplagan 21

Förkortningar 23

- 1 **Introduktion** 25
 - 1.1 Inledning 25
 - 1.2 Bokens uppläggning och disposition 26
 - 1.3 Allmänt om olika skattetyper 27
 - 1.4 Sveriges viktigaste skatter 29
 - 1.5 Historik 31
 - 1.6 Globaliseringens och teknikutvecklingens betydelse 33
 - 1.7 Offentliga inkomster och skattepolitik 34
 - 1.8 Skatterättens förhållande till nationalekonomin 35
 - 1.9 Skatterättvisa 38
- 2 **Skatterättslig reglering och regelhierarki** 42
 - 2.1 Inledning 42
 - 2.2 Normgivningsmakten enligt regeringsformen 42
 - 2.3 EU-rättens betydelse för den svenska skattelagstiftningen 43
 - 2.3.1 Inledning 43
 - 2.3.2 Fördragskompetensen 44
 - 2.3.3 EU-rättslig normgivning 45
 - 2.3.4 I vilken utsträckning är skatterätten EU-rättsligt reglerad? 45
 - 2.3.5 EU-domstolens metoder för att säkra fri rörlighet 47
 - 2.3.6 Diskriminering 48
 - 2.3.7 Restriktioner och icke-diskriminerande hinder 49
 - 2.3.8 Rättfärdigande av hinder i den fria rörligheten 51
 - 2.3.9 Statsstöd 52
 - 2.4 Dubbelbeskattningsavtalsrätten 55
- 3 **Inkomstskatterättens källor och principer** 56
 - 3.1 Inledning 56
 - 3.2 Rättskällorna 56
 - 3.2.1 Lagstiftning 56
 - 3.2.2 Den svenska lagstiftningsprocessen och dess förarbeten 57

Innehållsförteckning

3.2.3	Rättspraxis	58
3.2.4	Skatteverkets administrativa praxis	60
3.2.5	Skatterättslig doktrin	62
3.3	Rättsprinciperna	62
3.3.1	Inledning	62
3.3.2	Olika typer av rättsprinciper med betydelse på skatteområdet	62
3.3.3	Legalitetsprincipen	63
3.3.4	Likabehandlings- och objektivitetsprinciperna	64
3.3.5	Skatteförmågeprincipen	65
3.3.6	Neutralitetsprincipen	67
3.3.7	Andra skatterättsliga principer	68
3.3.8	Principkonkurrens	69
4	Inkomstlagen och skatteberäkningen	70
4.1	Inledning	70
4.2	Inkomstskattelagens uppbyggnad	70
4.3	Beskattningsåret	71
4.4	Inkomstbegreppet	72
4.4.1	Allmänt	72
4.4.2	Inkomstbegreppets inkomstsida	72
4.4.3	Inkomstbegreppets utgiftssida	74
4.5	Inkomstlagen	75
4.5.1	Allmänt	75
4.5.2	Inkomst av tjänst	76
4.5.3	Inkomst av näringsverksamhet	76
4.5.4	Inkomst av kapital	76
4.5.5	Underskott	77
4.6	Skattesatser och skatteberäkning	77
4.6.1	Tjänst och näringsverksamhet – fysiska personer	77
4.6.2	Kapitalinkomster – fysiska personer	79
4.6.3	Juridiska personer	80
4.6.4	Skattekontot	80
5	Skattskyldighet för fysiska och juridiska personer	81
5.1	Inledning	81
5.2	Allmänt om skattskyldigheten	81
5.3	Vem är rätt skattskyldig för en inkomst?	82
5.4	Obegränsad och begränsad skattskyldighet	85
5.4.1	Obegränsad skattskyldighet – fysiska personer	85
5.4.2	Obegränsad skattskyldighet – juridiska personer	87
5.4.3	Begränsad skattskyldighet – fysiska personer	87
5.4.4	Begränsad skattskyldighet – juridiska personer	88
5.5	Olika företagsformers behandling	89
5.5.1	Enskild firma	89

- 5.5.2 Handels- och kommanditbolag 89
- 5.5.3 Aktiebolag 91
- 5.6 Dödsbon 92

- 6 Allmänna regler om skatteplikt och avdragsrätt 93**
 - 6.1 Inledning 93
 - 6.2 Vad är inte skattepliktigt? 93
 - 6.2.1 Benefika fång 93
 - 6.2.2 Lotterivinster och andra spelvinster 95
 - 6.2.3 Stipendier 96
 - 6.2.4 Övriga skattefria inkomster 96
 - 6.3 Vad är inte avdragsgillt? 96
 - 6.3.1 Levnadskostnader 96
 - 6.3.2 Andra utgifter som inte är avdragsgilla 97
 - 6.4 Allmänna avdrag 99
 - 6.5 Pensionssparavdrag 101

- 7 Inkomst av tjänst 102**
 - 7.1 Bakgrund 102
 - 7.2 Avgränsning av inkomstslaget 103
 - 7.3 Inkomster 105
 - 7.3.1 Allmänt 105
 - 7.3.2 Lön och andra ersättningar 107
 - 7.3.3 Pension 108
 - 7.3.4 Periodiskt understöd 109
 - 7.3.5 Kostnadsersättningar 110
 - 7.3.6 Personaloptioner m.m. 111
 - 7.3.7 Några övriga inkomster 112
 - 7.3.8 Allmänt om inkomster i form av förmåner 114
 - 7.3.9 Särskilt om bilförmån och kostförmån 116
 - 7.3.10 Skattefria förmåner 118
 - 7.4 Utgifter 119
 - 7.4.1 Allmänt 119
 - 7.4.2 Ökade levnadskostnader vid tjänsteresor 120
 - 7.4.3 Ökade levnadskostnader vid tillfälligt arbete på annan ort samt vid dubbel bosättning 123
 - 7.4.4 Resor till och från arbetsplatsen 124
 - 7.4.5 Hobbyverksamhet 125
 - 7.4.6 Övriga utgifter 125

- 8 Inkomst av kapital 127**
 - 8.1 Bakgrund 127
 - 8.2 Avgränsning av inkomstslaget 128
 - 8.2.1 Allmänt 128
 - 8.2.2 Övriga inkomster 129

Innehållsförteckning

- 8.3 Kapitlets uppläggning 130
- 8.4 De skattskyldiga 130
 - 8.4.1 Allmänt 130
 - 8.4.2 Aktiebolag m.fl. 131
 - 8.4.3 Handelsbolag 133
- 8.5 Skattesats, skatteberäkning och skattereduktion 133
- 8.6 Kapital inom familjen 137
 - 8.6.1 Allmänt 137
 - 8.6.2 Dold samäganderätt 137
 - 8.6.3 Räntekostnader på lån inom familjen m.m. 138
 - 8.6.4 Gåvor inom familjen 139
- 8.7 Löpande beskattning 139
 - 8.7.1 Kontantprincipen – skattskyldighetens inträde 139
 - 8.7.2 Undantag från kontantprincipen 141
 - 8.7.2.1 Förskottsräntor 141
 - 8.7.2.2 Räntekompensation 142
 - 8.7.2.3 Förvärv av endast rätt till ränta eller utdelning 142
 - 8.7.2.4 Betalningar i utlandet 142
 - 8.7.2.5 Övrigt 143
 - 8.7.3 Ränteinkomster 143
 - 8.7.3.1 Gränsdragning mellan ränta och kapitalvinst 143
 - 8.7.3.2 Avstående från ränta 145
 - 8.7.3.3 Egendomsivränta 146
 - 8.7.3.4 Särskilt undantagna ränteinkomster 146
 - 8.7.4 Utdelning 146
 - 8.7.4.1 Allmänt 146
 - 8.7.4.2 Utskiftning, nedsättning och upplösning 149
 - 8.7.4.3 Ny- och fondemission 150
 - 8.7.4.4 Inköprätter 150
 - 8.7.4.5 Obligationer och andra skuldebrev 151
 - 8.7.4.6 Återbäring 151
 - 8.7.4.7 Utdelning från bostadsrättsföreningar och bostadsaktiebolag 152
 - 8.7.4.8 Utdelning från utländskt bolag 152
 - 8.7.4.9 Kupongskatt 152
 - 8.7.5 Övriga löpande inkomster 152
 - 8.7.6 Avdrag för ränteutgifter 153
 - 8.7.7 Utgifter som jämställs med ränta 154
 - 8.7.8 Investeraravdrag 155
- 8.8 Kapitalvinstbeskattning 155
 - 8.8.1 Vad är en kapitalvinst? 155
 - 8.8.2 Avyttringsbegreppet 156
 - 8.8.3 Benefika fång – kontinuitetsprincipen 159
 - 8.8.4 Skattskyldighetens inträde 160
 - 8.8.5 Skattskyldighetens inträde – undantag 160

8.8.6	Allmänt om beräkning av kapitalvinst/kapitalförluster	162
8.8.7	Behandlingen av kapitalförluster	164
8.8.8	Blandade fång	168
8.8.9	Kapitalvinster på delägarätter	170
8.8.9.1	Begreppet delägarätter	170
8.8.9.2	Omkostnadsbeloppet för delägarätter	171
8.8.9.3	Teckningsrätter och delrätter	173
8.8.9.4	Konvertibler och optionsbevis	174
8.8.9.5	Övriga optioner	175
8.8.9.6	Aktieoptioner	176
8.8.9.7	Andra standardiserade optioner	176
8.8.9.8	Utfärdarens beskattning	177
8.8.9.9	Innehavarens beskattning	178
8.8.9.10	Terminer	178
8.8.9.11	Blankning	179
8.8.10	Investeringssparkonto	179
8.8.11	Andelar i handelsbolag	180
8.8.11.1	Allmänt	180
8.8.11.2	Kapitalvinstberäkningen vid avyttring av handelsbolagsandelar	181
8.8.12	Fordringar i svenska kronor	182
8.8.12.1	Allmänt	182
8.8.12.2	Kapitalvinstberäkningen	182
8.8.13	Utländsk valuta samt fordringar och skulder i utländsk valuta	183
8.8.13.1	Allmänt	183
8.8.13.2	Kursvinster och kursförluster vid avyttring av fordringar, kontanter m.m.	184
8.8.13.3	Kursvinster och kursförluster vid betalning av skulder	184
8.8.14	Övriga tillgångar	185
8.8.14.1	Allmänt	185
8.8.14.2	Vinster och förluster vid avyttring av övriga tillgångar	186
8.8.14.3	Personliga tillgångar	186
8.9	Fastigheter och bostadsrätter	188
8.9.1	Inledning	188
8.9.2	Fastighetsbegreppet	188
8.9.3	Fastighetstaxering	189
8.9.4	Begreppen privatbostadsfastighet, privatbostad och näringsfastighet	190
8.9.5	Bostadsrätter	191
8.9.6	Blandad användning	192
8.9.7	Tidpunkt för bedömningen	193
8.9.8	Löpande beskattning av privatbostäder	194

Innehållsförteckning

8.9.8.1	Kommunal fastighetsavgift och statlig fastighetsskatt	194
8.9.8.2	Löpande inkomster och avdrag inklusive uthyrning	195
8.9.9	Kapitalvinstbeskattningen av privatbostäder	197
8.9.9.1	Inledning	197
8.9.9.2	Kapitalvinstbeskattning vid avyttring av privatbostadsfastigheter	197
8.9.9.3	Kapitalvinstbeskattning vid avyttring av privatbostadsrätter	200
8.9.9.4	Uppskovsbelopp	202
8.9.10	Kapitalvinstbeskattning vid avyttring av näringsfastigheter och näringsbostadsrätter	204
8.9.11	Avskattning vid karaktärsbyte	206
8.9.12	Beskattningsenhet	207
8.9.13	Delavyttring	207
8.9.14	Marköverföring och allframtidsupplåtelse	208
9	Inkomst av näringsverksamhet	209
9.1	Inledning	209
9.2	Avgränsning av inkomstslaget	209
9.3	Sambandet mellan redovisning och beskattning	212
9.4	Inkomster i näringsverksamhet	215
9.4.1	Inledning	215
9.4.2	Rörelseinkomster	215
9.4.3	Uttag och uttagsbeskattning	217
9.4.4	Internprissättning och CFC-regler	219
9.4.5	Finansiella inkomster – enskild firma	219
9.4.6	Finansiella inkomster – HB och AB m.fl.	220
9.4.7	Försäljning av inventarier m.m.	220
9.4.8	Försäljning av näringsfastighet	221
9.4.8.1	Allmänt	221
9.4.8.2	Försäljning av näringsfastighet – enskild firma	222
9.4.8.3	Försäljning av fastighet – AB	223
9.4.9	Försäljning av delägarätter och andra värdepapper	224
9.4.10	Försäkringsersättningar och skadestånd	224
9.4.11	Övriga inkomster	225
9.4.12	Skattefria inkomster	226
9.5	Avdrag i näringsverksamhet	226
9.5.1	Inledning	226
9.5.2	Egentliga rörelseutgifter	227
9.5.2.1	Varor och andra lagertillgångar	227
9.5.2.2	Inventarier, immaterialrätter m.m.	227
9.5.2.3	Personal	228
9.5.2.4	Sociala avgifter	231

	9.5.2.5	Pensioner	232
	9.5.2.6	Personalvård	233
	9.5.2.7	Representation	235
	9.5.2.8	Resor	236
	9.5.2.9	Bilförmån i näringsverksamhet	238
	9.5.2.10	Forskning och utveckling	238
	9.5.2.11	Sponsring	239
9.5.3		Fastigheter och lokaler	240
	9.5.3.1	Hyrda lokaler	240
	9.5.3.2	Näringsverksamhet på egen fastighet	241
	9.5.3.3	Näringsverksamhet på egen privatbostadsfastighet	242
	9.5.3.4	Näringsverksamhet på egen näringsfastighet	243
	9.5.3.5	Värdeminskningsskatt på näringsfastighet	244
	9.5.3.6	Arv och gåva	246
	9.5.3.7	Bostadsrätter	246
	9.5.3.8	Utvinning av naturtillgångar m.m.	246
	9.5.3.9	Skogsbruk	247
9.5.4		Finansiella utgifter	247
	9.5.4.1	Inledning	247
	9.5.4.2	Ränteavdragsbegränsningar och avdragsförbud	248
	9.5.4.3	Den generella ränteavdragsbegränsningen	249
	9.5.4.4	Riktade avdragsbegränsningar	251
	9.5.4.5	Andra avdragsförbud för ränteutgifter m.m.	253
9.5.5		Övriga avdragsgilla utgifter	254
	9.5.5.1	Allmänt	254
	9.5.5.2	Skadestånd	254
	9.5.5.3	Kundförluster	254
	9.5.5.4	Utgifter på grund av brott	255
	9.5.5.5	Försäkringar	255
	9.5.5.6	Framtida garantiutgifter	256
	9.5.5.7	Medlemsavgifter	257
	9.5.5.8	Skatter	257
	9.5.5.9	Nystartad verksamhet	257
	9.5.5.10	Koncernbidrag	258
9.5.6		Vissa utgifter som inte är avdragsgilla	258
9.6		Skattefrågor vid bokslutet	258
	9.6.1	Inledning	258
	9.6.2	Lager	259
	9.6.3	Pågående arbeten	262
	9.6.4	Värdeminskningsskatt på inventarier, immaterialrätter m.m.	263
	9.6.5	Periodiseringsfonder	268
	9.6.6	Ersättningsfonder	270
	9.6.7	Räntefördelning	271

Innehållsförteckning

9.6.8	Expansionsfonder	274
9.6.9	Upphovsmannakonto	276
9.6.10	Skogsavdrag, skogskonto och skogsskadekonto	277
9.7	Byggnadsrörelse, handel med fastigheter och tomtrörelse	278
9.7.1	Bakgrund	278
9.7.2	Byggnadsrörelse	279
9.7.3	Handel med fastigheter	279
9.7.4	Kvalificerad och enkel tomtrörelse	280
9.7.5	Närmare om byggnadsrörelse och handel med fastigheter	280
9.8	Underskott	283
9.8.1	Allmänt	283
9.8.2	Ägarförändringar – de fyra olika spärrsituationerna	284
9.8.3	Beloppsspärren	286
9.8.4	Koncernbidragsspärren	287
9.9	Skattefrågor vid obestånd	288
9.9.1	Ackord	288
9.9.2	Konkurs	289
10	Fåmansföretag och deras ägare	291
10.1	Inledning	291
10.2	Definitionen av fåmansföretag	293
10.3	Begreppet delägare	293
10.4	Den utvidgade fåmansföretagsdefinitionen	294
10.5	Fördelning mellan tjänst och kapital – 3:12-reglerna	295
10.5.1	Varför finns 3:12-reglerna?	295
10.5.2	Kvalificerade andelar	297
10.5.2.1	Allmänt	297
10.5.2.2	Verksam i betydande omfattning	298
10.5.2.3	Samma eller likartad verksamhet	299
10.5.3	Utomståenderegeln	301
10.5.4	Beskattningen av utdelning på kvalificerade andelar	302
10.5.5	Beskattning av kapitalvinst	305
10.6	Förtäckt lön och förtäckt utdelning	306
10.7	Fåmansägt handelsbolag	307
10.7.1	Allmänt	307
10.7.2	Ersättning från fåmanshandelsbolag	308
10.7.3	Obehörig resultatfördelning i rättspraxis	309
10.7.4	Några övriga fall	310
11	Företagsöverlåtelser, koncernbidrag och omstruktureringar	312
11.1	Inledning	312
11.2	Företagsöverlåtelser	313
11.2.1	Försäljning av enskild firma	313
11.2.2	Försäljning av handelsbolag	314

11.2.3	Försäljning av aktiebolag	315
11.2.4	Benefik äganderättsövergång av företagsförmögenhet	317
11.2.5	Särskilt om generationsskiftet	319
11.2.6	Likvidation och konkurs	320
11.2.7	Andelsbyten	321
11.2.8	Skattefriheten för näringsbetingade andelar	323
11.2.9	Skalbolagsbeskattning	326
11.3	Koncernbidrag och koncernavdrag	329
11.3.1	Bakgrund	329
11.3.2	Mellan vilka företag kan koncernbidrag lämnas?	330
11.3.3	Allmänna förutsättningar för att ge och ta koncernbidrag	331
11.3.4	Vissa kompletterande bestämmelser	332
11.3.5	Koncernavdrag	334
11.3.6	Koncernbidrag som driftkostnad	335
11.3.7	Koncernutjämnning enligt vissa andra regler	336
11.4	Omstruktureringar	336
11.4.1	Allmänt	336
11.4.2	Underprisöverlåtelse	338
11.4.2.1	Principerna för uttagsbeskattning respektive underprisöverlåtelse	338
11.4.2.2	Rättsföljder när underprisreglerna är tillämpliga	340
11.4.2.3	Rättsföljder när underprisreglerna inte får tillämpas	341
11.4.2.4	Tillämpningsområdet för underprisreglerna	341
11.4.2.5	Kravet på skattskyldighet i näringsverksamhet för överförda tillgångar	343
11.4.2.6	Kravet på att koncernbidragsreglerna inte kringgås	344
11.4.2.7	Kravet på att fåmansföretagsreglerna inte kringgås	344
11.4.2.8	Kravet på att underskottsreglerna inte kringgås	345
11.4.3	Fusion	345
11.4.4	Övriga omstruktureringar – Lex ASEA, fission, partiell fission och verksamhetsavyttring	347
11.4.5	Förluster inom intressegemenskaper	349
12	Särskilda skattesubjekt	351
12.1	Inledning	351
12.2	Ideella föreningar och stiftelser	351
12.3	Ekonomiska föreningar	353
12.4	Bostadsrättsföreningar	354
12.5	Investmentföretag	356
12.6	Värdepappersfonder och specialfonder	356

- 13 **Internationell skatterätt** 358
 - 13.1 Inledning 358
 - 13.2 Allmänt om EU-rättens inverkan på inkomstbeskattningen 359
 - 13.3 Innebörden av obegränsad skattskyldighet – fysiska personer 360
 - 13.4 Innebörden av obegränsad skattskyldighet – juridiska personer 362
 - 13.4.1 Inledning 362
 - 13.4.2 Internprissättning (transfer pricing) 362
 - 13.4.3 CFC-beskattning 364
 - 13.5 Innebörden av begränsad skattskyldighet – fysiska personer 365
 - 13.6 Innebörden av begränsad skattskyldighet – juridiska personer 367
 - 13.7 Dubbelbeskattningsavtal 369
 - 13.8 Tilläggsskatt 374

- 14 **Skatteförfarandet** 376
 - 14.1 Inledning 376
 - 14.2 Handläggningen hos SKV 377
 - 14.2.1 Inledning 377
 - 14.2.2 Revision 378
 - 14.2.3 Skönsbeskattning 379
 - 14.3 Tvångsåtgärder 380
 - 14.3.1 Vite 380
 - 14.3.2 Bevissäkring 380
 - 14.3.3 Betalningssäkring 381
 - 14.4 Omprövning 382
 - 14.4.1 Inledning 382
 - 14.4.2 Omprövning på begäran av den som beslutet gäller 382
 - 14.4.3 Omprövning till nackdel på initiativ av Skatteverket 382
 - 14.4.4 Efterbeskattning 383
 - 14.5 Överklagande 384
 - 14.5.1 Inledning 384
 - 14.5.2 Den skattskyldiges överklagande 385
 - 14.5.3 Allmänna ombudets överklagande 386
 - 14.6 Förvaltningsdomstolarna 386
 - 14.6.1 Processen i förvaltningsrätt 386
 - 14.6.2 Processen i kammarrätt 387
 - 14.6.3 Processen i Högsta förvaltningsdomstolen 387
 - 14.7 Föra process i inkomstskattemål 388
 - 14.7.1 Anstånd 388
 - 14.7.2 Partsinsyn 388
 - 14.7.3 Skriftligt och muntligt 389
 - 14.7.4 Bevisfrågor 389
 - 14.7.5 Vilandeförklaring 390
 - 14.7.6 Deldom och mellandom 390
 - 14.7.7 Ersättning i skattemål 391

- 14.7.8 Ändring av talan 391
- 14.7.9 Beslut till det bättre för enskild 393
- 14.8 Skatterättsliga sanktioner 393
 - 14.8.1 Bakgrund 393
 - 14.8.2 Skattetillägg 394
 - 14.8.3 Förseningsavgift 397
 - 14.8.4 Befrielse från särskilda avgifter 398
 - 14.8.5 Skattebrott 399
- 15 Tolkning av skattelag 401**
 - 15.1 Inledning 401
 - 15.2 Terminologi och teknik vid lagtolkning 402
 - 15.3 Lagtexten – den primära rättskällan 405
 - 15.3.1 Konstitutionella krav på tolkning av skattelag 405
 - 15.3.2 Ordalydelsen – språkets betydelse 406
 - 15.3.3 Skattelagstiftningens regeltyp 407
 - 15.3.4 Kvantifierande begrepp 408
 - 15.4 Tolkning med hjälp av förarbeten 409
 - 15.4.1 Skäl för och emot användningen av förarbeten 409
 - 15.4.2 HFD:s användning av förarbeten 410
 - 15.5 Tolkning med hjälp av HFD:s praxis 411
 - 15.5.1 Principiella skäl för användningen av HFD:s praxis 411
 - 15.5.2 HFD:s syn på sin egen praxis 412
 - 15.5.3 Rättstillämpningens båda moment 412
 - 15.5.4 Lagtolkningen 413
 - 15.5.5 Subsumtionen 415
 - 15.5.6 Slutsatser om rättsfallstolkning 416
 - 15.6 Tolkning med hjälp av SKV-material 417
 - 15.7 Tolkning med hjälp av doktrin 418
 - 15.8 Tolkning i ljuset av EU-rätten 418
 - 15.9 Tolkning av dubbelbeskattningsavtal 419
 - 15.10 Rättskällepolycentri 421
- 16 Skatterättens eviga kringgåendeproblem 423**
 - 16.1 Inledning 423
 - 16.2 Historik 425
 - 16.3 Rättskultur och samhällelig kontext 425
 - 16.4 Principen om rättshandlingars verkliga innebörd 427
 - 16.4.1 Allmänt 427
 - 16.4.2 HFD:s praxis 427
 - 16.4.3 Den skatterättsvetenskapliga litteraturen 429
 - 16.4.4 Några kompletterande reflektioner över principen om rättshandlingars verkliga innebörd 430
 - 16.4.4.1 Beteckningen verklig innebörd vilar på ett missförstånd 430

Innehållsförteckning

16.4.4.2	Civilrättens och skatterättens begrepp sammanfaller inte alltid	430
16.4.4.3	Civilrätten och skatterätten har olika skyddade intressen	431
16.5	Skatteflyktslagen	432
16.5.1	Allmänt	432
16.5.2	Historik	432
16.5.3	Begreppet skatteflykt	433
16.5.4	Skatteflyktslagens konstruktion	434
16.5.5	Närmare om skatteflyktslagens fyra rekvisit	435
16.5.6	Rättsföljden	437
16.5.7	Några kompletterande reflektioner över generalklausulen mot skatteflykt	437
16.5.7.1	Skatteflyktslagen och EU-rätten	437
16.5.7.2	Skatteflyktslagen och Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna	438
16.5.7.3	Skatteflyktslagen och dubbelbeskattningsavtalen	438
Litteratur		439
Rättsfallsregister		447
Sakregister		453

Förord

En bok som beskriver det svenska inkomstkattesystemet och dess förhållande till rättssystem i omvärlden kan inte undgå att bli komplicerad, omfattande och full av detaljer. Men eftersom detta är en lärobok har vår ambition varit att skriva på ett sätt som särskilt underlättar inläring och förståelse. Detta innebär att vi lägger tonvikt på systemuppbyggnad, och på sådana allmänna och skatterättsliga principer som har särskild betydelse för inkomstkatterätten. Vi lyfter fram det centrala innehållet i rättskällorna på ett sätt som är förankrat i skatterättslig forskning. Boken innehåller en del upprepningar, men dessa är sådana som betingas av det pedagogiska syftet. Den pedagogiska ambitionen innebär att referenser samt redogörelser för rättspraxis och förarbeten är exemplifierande och inte uttömmande. Tanken är också att bokens omfång ska medge att kurslitteraturen kompletteras med aktuella rättsfall, artiklar eller speciallitteratur. Som hjälp till den som vill läsa mer har vi till boken fogat en litteraturlista. Boken speglar, så långt det är möjligt när detta skrivs, rättsläget vid ingången av 2020.

Arbetet med boken har i huvuddrag fördelat sig enligt följande. David Kleist har skrivit om internationell skatterätt, särskilda företagsformer, subjektiv skattskyldighet och ränteavdragsbegränsningar. Pernilla Rendahl har skrivit om inkomst av tjänst. Bo Svensson har skrivit kapitlet om skatteförfarandet samt behandlat frågor om byggmästarsmitta, underskottsavdrag och koncernbidrag. Robert Pahlsson har svarat för återstoden samt fungerat som redaktör för boken. Vi svarar dock gemensamt för innehållet.

Göteborg i september 2019

Robert Pahlsson David Kleist Pernilla Rendahl Bo Svensson

Förord till tredje upplagan

Boken har uppdaterats till att spegla rättsläget vid utgången av november 2024. Vi har tagit in en ny medförfattare i arbetet med boken, Patrik Emblad, vilket vi är mycket glada för. Följaktligen har arbetet med boken förändrats i något större utsträckning jämfört med tidigare upplagor. Följdändringar utifrån ändrad lagstiftning såsom tillägsskatten och senare praxis har gjorts samt några mindre tillägg.

Robert Pålhlsson har främst uppdaterat kap. 1–3. Patrik Emblad har främst tagit över kapitel om tolkning av skattelag, kringgående av skatt samt avsnittet om skatteflyktslagen men även arbetat med regler om näringsverksamhet, inklusive fåmansföretag. David Kleist har uppdaterat flertalet kapitel om grundläggande frågor om skattskyldighet, kapital, finansiella utgifter, fåmansföretagsbeskattning, internationell skatterätt, särskilda företagsformer, samt omstruktureringar och överlåtelser. Bo Svensson har främst uppdaterat kapitel om näringsverksamhet, skatteförfarandet samt behandlat frågor om byggmästarsmitta, räntefördelning, underskottsavdrag och koncernbidrag. Pernilla Rendahl har uppdaterat grundläggande kapitel om de olika inkomstslagen, skatteplikt och avdragsrätt samt inkomst av tjänst och agerat redaktör. Vi svarar dock gemensamt för innehållet.

Göteborg i december 2024

Robert Pålhlsson Patrik Emblad David Kleist Pernilla Rendahl Bo Svensson